

ΚΕΦ. ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Ἐιδῶν παντοίων Προτάσεων.

§. τγδ'.

Τῶν προτάσεων, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν ἐνδιαθέτων κρίσεων (§. τπδ'), αἵ ἐριμύθειον ἔλαχον (§. τγα'), τῆς διαίρεσεως ληφθεῖσης, αἱ μὲν εἰσι Καταφατικαί, αἱ δὲ Ἀποφατικαί ὡς δὲ ἐκ τῆ παρεπομένη τῇ καταφάσει, καὶ ἀποφάσει, συμφώνως τε καὶ κατὰ τὸ δέον τοῖς πράγμασιν, ἢ μὴ, γινόμεναι, αἱ μὲν ἀληθεύουσαι, αἱ δὲ ψεύδομαι. Ὡς ἔναι μὲν τῷ πρώτῳ τῶν διαίρεσεων, κατὰ τὴν τῆ Ἀποφαντικῆς λόγῳ ἔστιν ἔναι δὲ τῷ δευτέρῳ κατὰ τὸ ποιῶν τι γὰρ ἐστὶν Ἀπόφανσις; Κατάφασις, ἢ Ἀπόφασις ὅποια δὲ ἑκατέρω; ἢ τοὶ ἀληθείης, ἢ ψευδῆς (1).

§. υ'. Ἐκ δὲ δὴ τῆς ὕλης, ὡς φασὶν (2), ὅπερ ἐστὶν, ὡς ἐκ τῆς τῶν ὄρων πρὸς ἀλλήλας χέσεως, αἵ μὲν ἀναγκαῖα τε καὶ ἀπαραίτητα ἢ τῆ κατηγορημένε πρὸς τὸ ὑποκείμενον οὐκ ἐστὶ καὶ σωάφεια, ἐν ὕλῃ αὐτῶν ἀναγκαῖα, καὶ ἀποφάνσεις ἀναγκαῖα ἀπέβησαν. Εἰσι δὲ τοιαῦται, αἱ τὰ ἐσιώδη κατηγορεῖσθαι πᾶσαι, καὶ ἄλλως ἔχειν μὴ ἀδεχόμενα ὅσον ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ ζῶον, ἐστὶ λογικόν, ἐστὶ γελαστικόν. Ἐνδεχόμενα δὲ, καὶ ἐν ὕλῃ ἐνδεχομένη, αἵ παρεῖναι μὲν δηλοῦται, ὁ καὶ ἀπείναι διωατὸν τῆ ὑποκειμένη ἀπείναι δὲ, ὁ καὶ παρεῖναι τῆ ἐνδεχεται τοιαῦται πᾶσαι αἱ τῶν συμβεβηκότων κατηγορεῖσθαι ὅσα χωριστά, ἢ ἀχώριστα, ὅσον ὁ ἀνθρώπος καθ' ἑαυτὸν, βαδίζει, σιμῶς ἐστὶν, ἢ γρυπὸς κτ., ἃ δὴ καὶ τῶν ἐνδεχομένων ἐστὶν ἐπίσης, καὶ ὁπότ' ἔτυχον εἶναι λέγεται πρὸς τε τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅσον τὸ πενταδάκτυλον τὸν ἀνθρώπον εἶναι, καὶ τὰ ὡς ἐπ' ἔλαττον, ὅσον τὸ ἐξαδάκτυλον γεννηθῆναι, ταύτη γε διαφέρειν

(1) Τό γε μὴ καταφάσκαι, ἢ ἀποφάσκαι, ἐπὶ τὸ ποιῶν ἀνάγκη ἐκράτησε τῶν προτάσεων.

(2) Ταῦτα δὲ πᾶσι οὐκ ἔστιν ἀνάγκη, εἴτε ἐπιπέσει τῆς τάτων τε-

χνολογίας, τῶν προτάσεων, ὕλας. Καὶ ἔναι αὐτῶν φασὶ, τῷ μὲν ἀναγκαῖον, τῷ δὲ ἀδύνατον, τῷ δὲ ἀδεχομένῳ. Ἀμμων. εἰς τὸ περὶ Ἐριμύθου.

φέρειν ἔρχεται, ὅτι τῶν μὲν φασὶ (1) παραίτιος ἢ προκαίσεως μάλιστα, τῶν ἐπίσης τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φύσις, καὶ τέχνη τῶν ὡς ἐπ' ἔλαττον ἢ τύχη καὶ ταυτόματον, τὰ διαίρετα τῶν ἐνομάτων, δι' ἃν δηλοῦται ἢ τῆς ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἀγωγίας ἀρχῆμῶν ἐξομολόγησις. Ἀδύνατοι δὲ, καὶ ἐν ὕλῃ ἀδύνατοι αἱ Ἀποφάνσεις, ὧν οἱ ὅροι εἰσὶν ἀντιπάρχοντες, καὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀνατρεπόμενοι. Ὅσον ἢ ἀλήθεια ἐστὶ ψεῦδος ὁ κύκλος ἐστὶ τετράγωνος (2). Ἐνθα σημειώτερον εἶναι καὶ πρότασιν ἐν ὕλῃ ἀναγκαῖα μὲν, μὴ ἀναγκαῖαν δὲ, ἀλλ' ἀδύνατον. Καὶ ἐν ἀδύνατῳ μὲν, μὴ ἀδύνατον δὲ, ἀλλ' ἀναγκαῖαν. Τοιαῦται δὲ ἐπὶ ὕλης ἀναγκαῖα τε καὶ ἀδύνατα αἱ ἀποφάνσεις.

§. υά. Τῷ δὲ δὴ λόγῳ τῆς ποσότητος διαίρεται ἢ πρότασις εἰς τὴν καθόλου, καὶ τὴν ἐπὶ μέρος, καὶ τὴν καθ' ἑκάστα, ὡς ἂν ἐκτάσεως (§. σι.) ἔχοι τῶν ὄρων ὁ ἐν αὐτῇ ὑποκείμενος. Τῷ δ' ἔκτασιν σαφῶς τὰ πολλὰ παριστώσιν οἱ λεγόμενοι (§. σθ.) προσδιορισμοί. Τῆ γὰρ ὑποκειμένης προσδιορισμῶ καθόλου συμφερομένης, καὶ ἢ πρότασις καθόλου ἀποφανεῖται, μερικῶ δ' ἐπὶ μέρος, ἀλλ' ἀδύνατος. Ἀπροσδιοριστὸν δὲ ἔντος, καὶ ἀτομικόντι, ἢ κατὰ κυριωνυμίαν, ἢ δι' ἀντωνυμίας, ἢ ἄλλως ἔπωσῆν, σημαίνοντος, ἢ Ἀποφανσις Ἀτομικῆ ἔσοι, καὶ καθ' ἑκάστα, καὶ δι' ὅλα ἀρισμένη (3). Ἐάν δὲ προσδιορισμῶ μὲν ἄμοιρον

(1) Ὅρα Ἀμμων. εἰς τὸ περὶ Ἐριμύθου. Καὶ Βλεμυίδ. Λογ. Ἐπιτομ. Κεφ. κη'. Ἐνθα ἐπισημασθῆ, ὡς τῷ ἐνδεχομένῳ ὕλῃ ἐστὶ δύο Ἀριστοτ. διαίρεσι. „Εἴτε τῷ ἐκβεβηκίαν, τῷ ὀνομαζέται ὑπάρχουσαν, καὶ ἐστὶ τῷ μὲν μὲν, καὶ κυρίως ἀδεχομένῳ τῷ φησὶ.

(2) Ἄλλως δὲ ὁ Ἀριστοτ. τὰς μὲν ἀναγκαῖα καὶ Ἀποδεικτικὰς ἀξιοὶ καλεῖν τὰς δὲ ἐνδεχομένας, Διαλεκτικὰς τὰς δὲ ἀδύνατας, Σοφιστικὰς. Ἀποδεικνύοντες γὰρ ἐπισημασθῆ, ἀναγκαῖα ἀποφάνσεις χωρὶς μὲν ὁδῶν δὲ διαλεγόμενοι, τὰς ἐνδεχομένας. Σοφιστῶντες δὲ, τὰς ἀδύνατας παρασύνομεν.

(3) Ὅρθως ὁ Θεόφραστος τὴν μὲν καθ' ἑκάστα ἀριστικῶν καλεῖ, τὴν δὲ μερικῶν ἀριστον. (παρ' Ἀμμων. εἰς τὸ περὶ Ἐριμύθου.) Κινεῖται δὲ τὴν ζητημάτων πρὸς τοῖς ὑπερον, πότερον ποτε ταῖς καθόλου ἀποφάνσεις τὰς καθ' ἑκάστα δικαίον συγκριθῆναι, ἢ ταῖς κατὰ μέρος; πρὸς ὅ, τις ἂν φαίη, ὡς ἀδύνατος, ἐπὶ καὶ ἑκατέρω διαφέρει τῆ ἑκάστα. Πρὸς μόνον τὴν ἑκάστα ἀποφάνσεις, ταῖς καθόλου συγκριθῆναι (φασὶν) ὅτι ἔστιν ὅσον σημαίνειν πέφυκε τὸ ἐν αὐταῖς ὑποκείμενον, ὡς περὶ καὶ ταῖς καθόλου, ἀνελλιπῶς λαμβάνεται, συστολῆς ἄνευ. Διὸ καὶ ἐν ταῖς Ἐκτετικαῖς τῶν Συλλογισμῶν, κατὰ τὰς καθόλου εὐθέτως ἔχεται. (Τέχ. τῆ Νοῦν Μέτρ. Β. Κεφ. γ.)